

GÖTEBORGS UNIVERSITET

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

FETMA OCH STIGMATISERING

MARCUS LAGERSTRÖM LEG. PSYKOLOG DOKTORAND

Presentation

Marcus Lagerström

Leg. Psykolog

Doktorand

Marcus.lagerstrom@vgregion.se

Stigmatisering (källa: wikipedia)

- ...innebär att medlemmar av sociala kategorier - om vilka andra har negativa uppfattningar eller stereotyper - diskrimineras för sin egenskap av andra medlemmar i samhället. Sådana sociala kategorier är utgrupper relativt samhällets dominerande grupp.
- "Psykologisk brännmärkning" – Nedvärderande utpekande
 - 1. Kroppsliga stigmat, ex fysiskt handikapp
 - 2. Karaktärsstigma, ex. missbruk.
 - 3. Gruppstigma, ex religion, etnicitet, klass och kön.

”Jag sökte hjälp i vården för en förkylning och alla möten med sjukvårdare kom att ta upp min vikt och kommentarer om att sluta dricka läsk och skärpa till mig”

”På flyget satte de mig vid en nödutgång, då kom personalen fram med ett måttband och började mäta min kropp”

”Alla i min omgivning ska ”hjälpa mig” genom att tala om vad jag ska göra och inte göra. De behandlar mig som mindre begåvad.”

*”På badhuset så säger en man till mig att jag äcklar
honom, att jag ska inte visa mig bland folk utan kläder”*

Hur kan det vara såhär?

- Ta exemplen nyss och byt ut till "färgad", "invandrare", "kvinna", "tunnhårig"
- Inte okej! Kraftiga reaktioner!
- Men så gör vi i allmänhet inte det när det handlar om fetma.
- Vilket är ett problem med stigmatisering och normalisering

Inget nytt under solen

- Personer med fetma har länge varit en diskriminerad grupp.
- Börjar i tidigålder, t.o.m. bland barn fann man en tydlig stigmatisering redan 1961 (Richardson m.fl.)

Fetma och stigmatisering

- "Cultural Uniformity in Reaction to physical disabilities"
- Richardson, Goodman, Hastorf & Dornbusch (1961)
- 640 st 10-11 åringar, av båda kön:

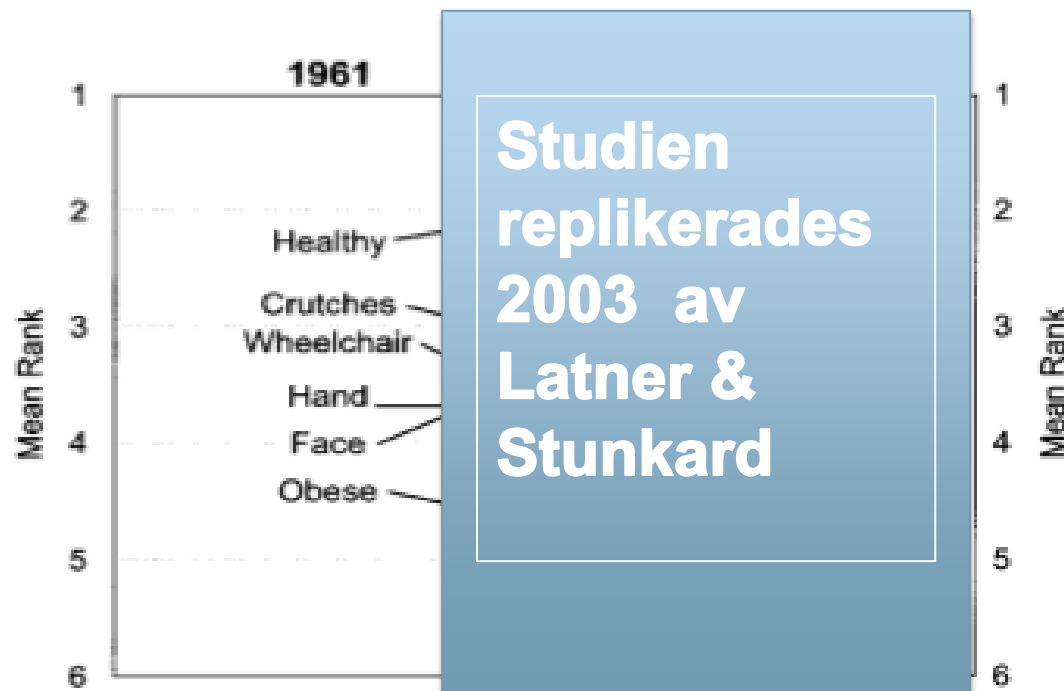

Figure 1: Rank order of drawings reported in 1961 by Richardson et al. and rank order of drawings found in the present study. Asterisks indicate significant differences at $p < 0.001$.

- I arbetslivet är det svårare att bli anställd trots samma kvalifikationer. Överviktiga betraktas som dumma, lata och med dålig självdisciplin (Roehling, 1999).
- Vilket även indikeras i svenska studier av arbetslivet

Stigmata i olika sammanhang

- Experimentell studie av rekryteringsprocess (Eriksson, Johansson, Langenskiöld, 2012)
- Undersöker rekryteringsbeteende hos svenska arbetsgivare
- Tittar på vad man diskriminerar för och hur vanligt det är.

Stigmata i olika sammanhang

- Sannolikhet att bli erbjuden jobb minskar med:
- Jude – 26%
- Muslim – 30%
- Två eller fler barn -25%
- Etnicitet Afrika, Mellanöstern, Sydamerika – 28%
- Övervikt – 13%
- Fetma – 83%

Stigmata i olika sammanhang

- Inom sjukvården finns en negativ inställning till personer med fetma, t o m på specialistkliniker för fetma (Teachman & Brownell, 2001)

The Stigma of Obesity: A Review and Update

Rebecca M. Puhl¹ and Chelsea A. Heuer¹

Obesity (2009) **17**, 941–964. doi:10.1038/oby.2008.636

Gör detta något?

- ... Är inte detta bra? Så personer med fetma blir motiverade att gå ner i vikt?

Vad får detta för konsekvenser för ätbeteenden?

Viktstigmatisering - konsekvenser

- Tittar på samband mellan stigmatisering och psykologisk funktion samt hetsätning
- N=94, patienter som söker kirurgisk behandling för fetma.
(Freidman, Ashmore, Applegate. 2008)

Mått

- SSI (*Stigmatazing Situations Inventory*)
- Frågor om: Elaka kommentarer från andra, familj. Opassande kommentarer från läkare, nära och kära som blir förödmjukade av din storlek, blivit uttittad, diskriminerad på arbete osv. 11 items totalt. Skatta: aldrig – dagligen för varje item.
- Semistrukturerad klinisk intervju
- Diverse mått på självkänsla, hetsätning, nedstämdhet.

Resultat

- Stigmatiserad är en vanlig erfarenhet
- Depression – 16% förklarad varians
- Fler stigmatiserande händelser = Depression ökar. Liknande resultat för Ångest, självkänsla och bekymmer med kroppsuppfattning.
- Predicerar allvarlighet hos symptom.

Hetsätning

- Ju fler stigmatiserande händelser desto troligare en hetsättningsdiagnos.
- Måttliga förändringar stigmatisering = 3 gånger troligare diagnos av hetsätning. Större förändringar = 6 ggr troligare diagnos osv.
- Slutsats. Ju mer utsatt man är p.g.a. sin fetma desto *troligare* är stört ätbeteende och allmänt dåligt mående.
- OBS! Korrelation!

Hur kan man besvara orsak/verkan samband i studien
ovan?

Påverkan av stigma på ätbeteende

- Schvey, Puhl & Brownell, (2011).
- Designade en RCT
- N=73, kvinnor. Stratifierades till två grupper baserat på BMI.
- Medel BMI övervikt 31, normal 21.
- Grupperna randomiserades till 2 betingelser stigmatisering eller inte stigmatisering.

Mått

- Positiva/negativa känslor, före efter exponering.
- Bloodtryck, puls, "fett-fobi".
- Förbrukat kaloriantal efter exponering för stigmatiserande stimuli
- Inga signifikanta skillnader mellan grupperna i för-mätning.

Procedur

- Mätningar innan: Patienterna uppmanades att inte äta 3 timmar innan.
- Filmvisning 10 minuter. Stigma material visar personer med fetma i utsatta situationer. Utskrattade, klumpiga, högljudda. Mobbade på arbetsplatser och andra stigmatiserande situationer.
- Neutralfilm bestod av neutrala scener (t.ex. reklamfilm).

Procedur forts.

- Postmätning bestod av samma mått som premätning.
- Personerna fick sitta i ett rum själva och fylla i skattningsformulär.
- 3 skålar med olika godis, choklad, chips och gelégodis.
- Deltagare uppmanas att äta om de vill då de troligtvis är hungriga efter "svälten" före studiens start.

Vad tror ni?

- Av de fyra grupperna:

- Vilka åt mest?

Overweight/

Stigma

Normal Weight/

Stigma

Overweight/

Neutral

Normal Weight/

Neutral

- Vilka åt minst?

- Någon skillnad överhuvudtaget?

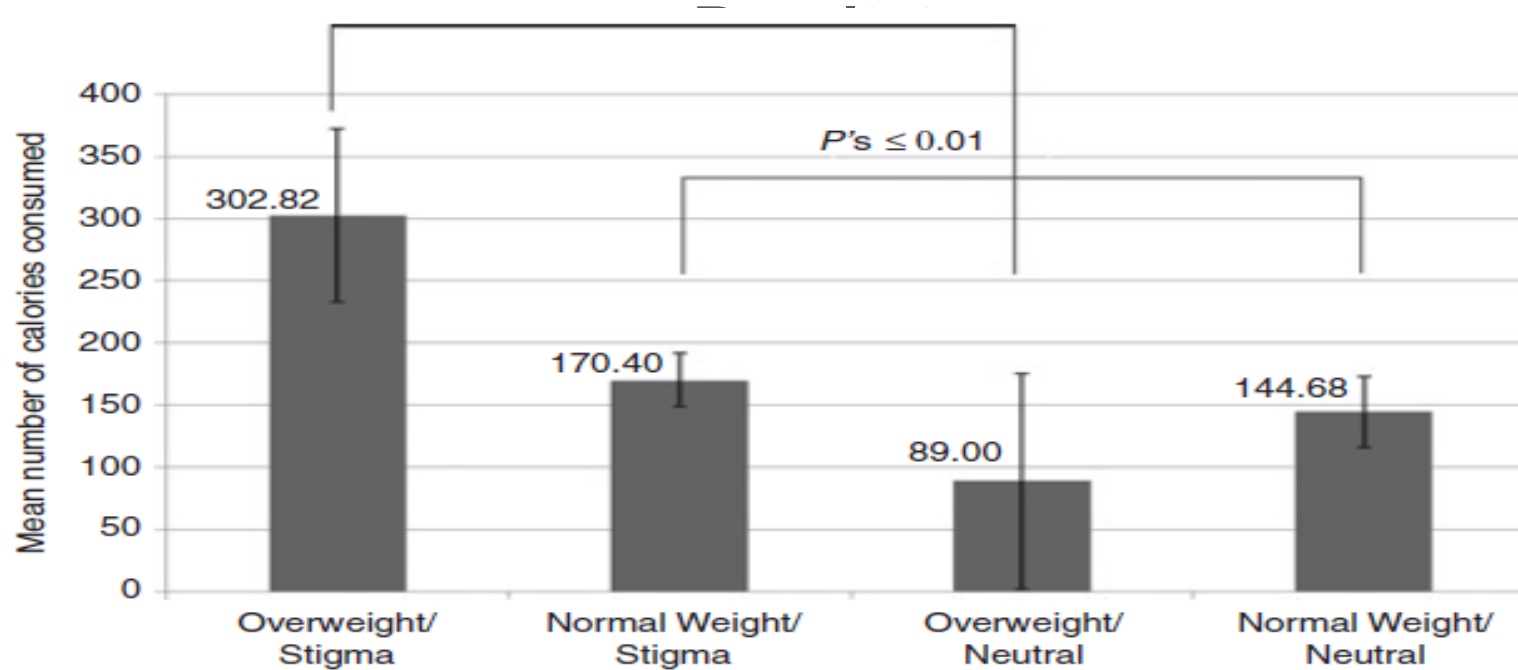

Figure 2 Total calories consumed by group (unadjusted means).

Förändring i sinnesstämning före/efter

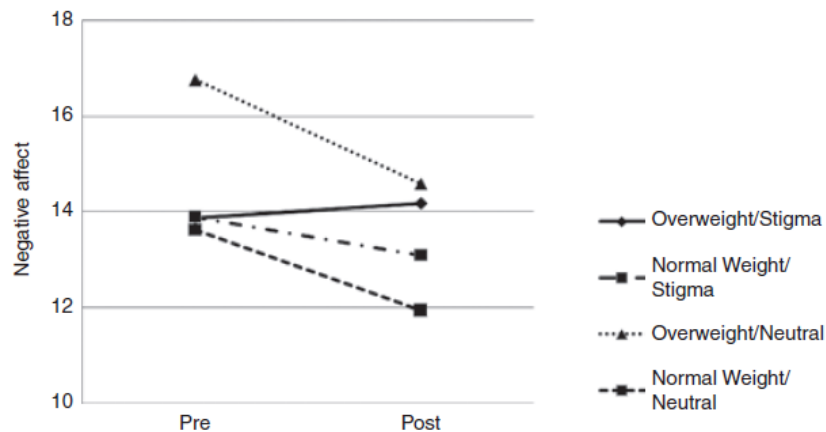

Figure 1 Change in negative affect from pre-video to post-video.

Curr Obes Rep (2015) 4:182–190
DOI 10.1007/s13679-015-0153-z

OBESITY PREVENTION (A MUST, SECTION EDITOR)

Health Consequences of Weight Stigma: Implications for Obesity Prevention and Treatment

Rebecca Puhl¹ • Young Suh¹

Research evaluating the effects of weight stigma present in obesity-related public health campaigns is also highlighted. Evidence collectively demonstrates negative implications of stigmatization for weight-related health correlates and behaviors and suggests that addressing weight stigma in obesity prevention and treatment is warranted. Key questions for future research to further delineate the health effects of weight stigmatization are summarized.

Weight Bias/Health

Weight bias internalization and health: a systematic review

R. L. Pearl¹ and R. M. Puhl²

¹Center for Weight and Eating Disorders, Department of Psychiatry, Perelman School of Medicine at the University of Pennsylvania, Philadelphia, PA, USA, and ²Rudd Center for Food Policy and Obesity, Department of Human Development & Family Studies, University of Connecticut, Hartford, CT, USA

Received 9 February 2018; revised 23 March 2018; accepted 29 March 2018

Address for correspondence: RL Pearl, Center for Weight and Eating Disorders, 3535 Market, Street, Suite 3026, Philadelphia, PA 19104, USA. Email: rpearl@penndmedicine.upenn.edu

Summary

A robust literature has documented the negative health effects of being the target of weight bias. Weight bias internalization (WBI) occurs when individuals apply negative weight stereotypes to themselves and self-derogate because of their body weight. Compared with experiences of weight bias, less is known about the relationship between WBI and mental and physical health, although more literature on this topic has emerged in recent years. The current systematic review identified 74 studies assessing the relationship between WBI and health and interventions designed to reduce WBI and improve health. Over half of identified studies were published from 2016 to 2017. Results showed strong, negative relationships between WBI and mental health outcomes. Fewer studies have examined the relationship between WBI and physical health, and results were less consistent. Key directions for future research are highlighted, including the need for prospective and experimental studies with greater sample diversity.

Keywords: Health, obesity, stigma, weight bias internalization.

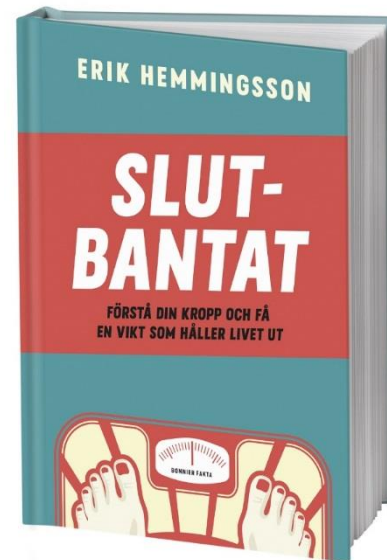

Så...

- Ätbeteenden
- Mental hälsa
- Livskvalité
- Verkar snarare bli sämre än bättre av stigmatisering
- ...inte vikten heller...

Vad kan vi göra i sjukvården?

- Inse att vi alla har fördomar
 - Acceptera att det även gäller dig
 - Undersök dina egna
- Implicit association test
- Uppdatera din kunskap om fetma-övervikt!

Tack för att ni tog er tid!